

Marttaliiton toimintasuunnitelma 2020

Sisällys

Hyvä arki kuuluu kaikille: Marttaliiton toimintasuunnitelma 2020.....	2
Vuoden 2020 painopisteet	2
Kotitalousneuvonnalla tekoja huomisen hyväksi	3
Neuvontaa ja toimintaa eri kohderyhmille	5
Innostavaa ja kiinnostavaa marttatoimintaa.....	8
Viestintä tukee neuvonnan teemoja, luo marttoihin me-henkeä ja mahdollistaa kohtaamisia.....	10
Juhlavuosi vahvistaa kehitysyhteistyötä.....	10
Koulutus- ja opintotoiminta kehittyy ja kehittää	12
Henkilöstö on marttajärjestön voimavara.....	13
Hanketoiminnan edellytysten parantaminen.....	14
Talous mahdollistaa toiminnan	15
Ydinmittarit.....	16
Tapahtumakalenteri	17

Hyvä arki kuuluu kaikille: Marttaliiton toimintasuunnitelma 2020

Martat on kotitalousneuvontajärjestö, jonka tehtävänä on edistää kotien ja perheiden toimivaa ja kestävää arkea. Martoissa tahto osata itse muuttuu toiminnaksi. Toimintamme vahvistaa tulevaisuustaitoja ja elinikäistä oppimista. Marttatoiminnassa löytää ja oppii yhdessä tekemällä ne arjen tiedot ja taidot, jotka tekevät omasta elämästä rikkaampaa. Arjen sujuminen antaa voimia toteuttaa niitä asioita, jotka itselle ovat elämässä tärkeitä.

Vuosi 2020 on marttajärjestön uuden strategiakauden ensimmäinen vuosi. Suuntaamme toimintaamme vastaamaan strategiamme lupauksia ja valittuja tavoitteita. Toiminnallemme tärkeitä periaatteita ovat yhdessä tekemisen ilo, kestävät valinnat ja avoimuus.

Vuoden 2020 painopisteet

Martat tekevät arjen tekoja huomista varten

Huominen arki rakentuu tämän päivän teoista. Tiedostamme maapallon rajat ja kohtuullisen kulutuksen välttämättömyyden. Toiminnassamme korostuvat käytännölliset ja vaikuttavat ratkaisut. Martat ovat muutoksen tekijöitä.

Martat kohtaavat ja mahdollistavat kohtaamisia

Kohtaamiset mahdollistavat ja tukevat toimintaa ilmaston rajojen ja kohtuullisuuden puolesta. Martat tekevät hyvää minulle, meille, lähiyhteisölleen ja maailmalle.

Martoille kaikki ovat yhdenvertaisia

Voimaannutamme ja tuemme kaikkia elämään hyvää arkea. Edistämme tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Kotitalousneuvonnalla tekoja huomisen hyväksi

Kotitalousneuvonta tarjoaa tietoa ja käytännön ratkaisuja, jotka ohjaavat ihmisten valintoja kohti hiilineutraalia arkea. Asumisen hiilijalanjäljen pienentäminen edellyttää tietoa kestävästä energiaratkaisuista ja taitoa vähentää energiankulutusta. Opastamme myös järkeviin kulutusvalintoihin, jätteiden synnyn välttämiseen ja kierrätyksen tehostamiseen.

Kasvien käytön lisääminen sekä lihan kulutuksen ja ruokahävikin vähentäminen pienentävät ruoan ympäristökuormaa. Ravitsemussuositusten mukainen kasvisvoittoinen ruokavalio edistää terveyttä ja on ympäristön kannalta kestävä. Kaupunkiviljely ja ruoan kasvattaminen itse auttavat ymmärtämään mistä ja miten ruoka tulee. Tämä lisää ruoan arvostusta ja motivoi pienentämään ruokahävikkiä.

Järjestöillä on merkittävä rooli kotitalouksien omatoimisen varautumisen kehittäjinä ja tukijoina. Vahvistamme neuvonnalla ja taitojen opettamisella kansalaisten kykyä selviytyä erilaisista arjen poikkeustilanteista, esimerkiksi yllättävästä sairastumisesta, sähkökatkosta, lakoista ja muista yhteiskunnan häiriötilanteista.

Tavoitteet

- Kotitalousneuvonta edistää kestävästä kulutuksesta ja terveyttä.
- Neuvontamme tukee arjen hallintaa ja lisää yhdenvertaisuutta.
- Kotitaloustyön arvostus kasvaa.
- Omatoiminen varautuminen lisääntyy.
- Sähköiset neuvontapalvelut helpottavat neuvonnan saatavuutta ja näkyvyyttä.

Toimenpiteet

- Neuvonnassa ihmisiä kohdataan kursseilla ja muissa tapahtumissa. Tarjoamme arkea helpottavia, elämyksiä tuottavia ja osallistavia neuvontapalveluja.
- Marttapiireissä ja yhdistyksissä järjestetään kestävästä ruokaan, asumiseen ja puutarhaan liittyviä kursseja ja tapahtumia. Marttaliitto tuottaa aineistoja ja toimintamalleja neuvonnan tueksi ja tekee teemaan liittyvää viestintää ja vaikuttamistyötä sekä järjestää asiantuntijoille täydennyskoulutusta.
- Martat edistävät vastuullista ja kestävästä ruoantuotantoa ja kulutusta. Neuvontamme pohjana ovat suomalaiset ravitsemussuositukset, joissa kehoitetaan lisäämään kasvien, erityisesti juuristen ja palkokasvien käyttöä. Ruoka- ja ravitsemusneuvonnassa korostetaan ympäristöystävällisiä valintoja, ilmastoystävällisiä ruoka-aineita ja suomalaisia luonnonantimia. Ikäihmisten ravitsemuksesta tehdään kurssiaineisto. Marttakoulun resepteissä kerrotaan ravintoarvojen lisäksi hiilijalanjälkiarvio.
- Avoimessa ja kohdennetussa neuvonnassa opastetaan asumisen ympäristövaikutusten, kuten energiankulutuksen ja jätteiden synnyn vähentämiseen sekä kierrätyksen lisäämiseen. Kestävän asumisen käytännöt teot ja valinnat ovat esillä myös viestinnässämme, kampanjoissa, vapaaehtoisten toiminnassa ja opintotoiminnassa. Teemme yhteistyötä muun muassa Motivan kanssa.
- Ekologinen kodinhoito ja talouden hallinta sisällytetään kurssitoimintaan ja viestintään.
- Asumisen taidot -konseptin suunnittelu alkaa.

- Kotipuutarhaneuvonnassa korostetaan kotipuutarhan ympäristöystävällisen suunnittelun, perustamisen, hoidon ja mahdollisimman suljetun ravinnekieron merkitystä. Kannustamme oma-
varaisuutta tukevaan kotitarveviljelyyn osana ruokaturvaa. Tuemme marttapiirejä puutarha-
marttojen koulutuksessa ja teemme aineistoja vapaaehtoisten toiminnan tueksi.
- Innostamme suomalaisia liikkumaan luonnossa ja hyödyntämään luonnonantimia viettämällä
sieniviikkoa ja valtakunnallista sienipäivää.
- Liitossa ja piireissä selvitetään oman toiminnan hiilijalanjälki.
- Vahvistamme neuvonnalla ja taitojen opettamisella kansalaisten kykyä selviytyä erilaisista ar-
jen poikkeustilanteista. Julkaisemme uuden Kotivara-aineiston. Marttapiirit järjestävät varau-
tumisesta tapahtumia ja vapaaehtoisille ketjukoulutuksia.
- Kotitalousneuvontaa on tarjolla martat.fi-sivuston Marttakoulussa, Kysy martalta -chatissä
sekä MartatTV:ssä. Verkkoluennot tukevat neuvonnan teemoja. Arkea helpottavia vinkejä jae-
taan päivittäin myös järjestön sosiaalisen median kanavissa.
- Osallistumme International Federation for Home Economics:n (IFHE) maailmankonferenssiin
Atlantassa Yhdysvalloissa. Viemme Marttaliiton viestit kansainvälisille kollegoille ja kasva-
tamme verkostoja.

MARTTAILUVIIKKO ON ENERGIANSÄÄSTÖVIIKKO

---

*Marttailuviikko kokoaa martat toimimaan kestävän ja energiatehokkaan asumisen
puolesta. Marttailuviikkoa vietetään piireissä ja yhdistyksissä energiansäästöviikolla
5.-11.10.*

Tavoitteet

- *Innostaa arvioimaan omia energiankäytön tapoja ja tarjota käytännön tie-
toja ja ratkaisuja kestäväan asumiseen ja järkevään energiankäyttöön.*

Toimenpiteet

- *Marttapiirit ja yhdistykset toteuttavat viikon aikana energianeuvontata-
pauhtumia esimerkiksi kauppakeskuksissa, kirjastoissa ja marttailloissa.*
- *Tapahtumissa tuodaan esille, kuinka energiaa ja materiaaleja järkevästi
käyttämällä vähennetään hiilidioksidipäästöjä ja ympäristövaikutuksia.*
- *Marttaliitto tekee piirien ja yhdistysten käyttöön materiaalia ja toiminta-
mallin Marttailuviikon tapahtumiin.*

Neuvontaa ja toimintaa eri kohderyhmille

Toteutamme kotitalousneuvontaa kohdennetusti eri kohderyhmille yhteistyössä kumppaniemme ja rahoittajiemme kanssa. Tuemme neuvonnallamme niitä, jotka erityisesti tarvitsevat tukea ja vähennämme yhteiskunnan eriarvoisuutta. Neuvontaa kohdennetaan lapsille ja lapsiperheille, nuorille, ikäihmisille, miehille, turvapaikanhakijoille, pakolaisille ja muille maahanmuuttajille, mielen-terveys- ja päihdekuntoutujille sekä rikostaustaisille ja heidän läheisilleen.

Tavoitteet

- Kohdennettu neuvonta voimaannuttaa, vahvistaa arjen taitoja, kohentaa arkiryhtiä, lisää kädentaitoja ja yhdessä tekemistä sekä vahvistaa sosiaalisia taitoja ja osallisuutta sekä edistää yhdenvertaisuutta.
- Osaamisen tunnistaminen on osa kohdennettua neuvontaa.
- Sisällöissä huomioidaan vahvemmin kestävä kulutus, talousosaaminen ja kodinhoito.

Arki sujuvaksi

Valtakunnallisen Arki sujuvaksi -toiminnan tavoitteena on arkielämän helpottuminen ja arjenhallinnan taitojen vahvistuminen sekä sosiaalisten taitojen kohentuminen käytännön kotitalouskursien avulla. Maahanmuuttajakursseilla tavoitteena on lisäksi arjen sanaston oppiminen. Kohderyhmänä ovat työpajanuoret, mielen-terveys- ja päihdekuntoutajat, maahanmuuttajat ja heidän perheensä sekä rikosseuraamusasiakkaat. Tärkeimmät valtakunnalliset kumppanit ovat Valtakunnallinen työpajayhdistys (TPY) ry, Rikosseuraamuslaitos ja Kriminaalihuollon tukisäätiö. Toimintaa rahoittaa sosiaali- ja terveysministeriö Veikkauksen tuotolla.

Kotoisa

Kotoisa-hanke vahvistaa rikostaustaisten arjen taitoja ja asumisvalmiuksia kotitalousneuvonnan avulla. Hankkeessa kehitetään tukea rangaistusajalta vapautteen yhteistyössä alan järjestöjen ja viranomaisten kanssa, asiakkaan läheiset huomioiden. Kohderyhmänä ovat rikostaustaiset henkilöt ja läheiset.

Hanketta toteutetaan Keski-Suomessa, Pirkanmaalla, Etelä-Hämeessä ja Uudellamaalla järjestämällä ryhmämuotoista kurssitoimintaa, henkilökohtaista opastusta, vertaistukea sekä verkostoitumalla ja vaikuttamalla niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti. Kaikissa piireissä työtä tehdään yhteistyökumppaneiden kanssa. Vuonna 2020 hankkeen tavoitteena on juurruttaa uusia toimintamalleja ja materiaaleja (esimerkiksi opinnollistetut kurssit ja ryhmämuotoinen yhdyskuntapalvelu) osaksi piirien toimintaa. Tätä vuosina 2018-2020 kehitettävää toimintaa rahoittaa sosiaali- ja terveysministeriö Veikkauksen tuotolla.

Lapsiperheiden arjen tukeminen

Marttajärjestö tukee pikkulapsiperheiden arkea ja vahvistaa hyvinvointia kotitalousneuvonnalla. Kehitämme ja tuotamme lapsiperhepalveluita alueellisesti ja valtakunnallisesti. Kaikissa piireissä tehtävän toiminnan kohderyhmänä ovat perheet, joiden nuorin lapsi on alle 1,5-vuotias ja joissa on tarve arjen hallinnan taitojen kehittämiseksi. Perheiden arkea tuetaan luennoilla, kursseilla ja

kurssisarjoilla sekä neuvonnallisilla kotikäynneillä. Toiminnassa tehdään alueellista ja valtakunnallista yhteistyötä neuvoloiden ja esim. järjestöjen kanssa. Lisäksi olemme mukana kehittämässä valtakunnallista perhekeskustoimintaa. Toimintaa rahoittaa sosiaali- ja terveysministeriö Veikkauksen tuotolla.

Makumatka Karjalaan

Karjalan Kulttuurirahaston tukeman hankkeen tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa Karjalan rikasta ruokakulttuuria ja kädentaitoja pitämällä ruoka- ja leivontakursseja. Toiminta suunnataan lapsille ja nuorille kaikissa marttapiireissä.

Rahat riittää

Takuusäätiön ja Marttaliiton yhteisen Rahat riittää! -kehittämishankkeen (2018-2020) tavoitteena on kotitalouksien talous- ja velkaongelmia ehkäisevän ja selviytymistä tukevan talousosaamisen vahvistaminen. Hankkeessa kehitetään ja pilotoidaan materiaaleja ja toimintatapoja sekä vaikutetaan oikea-aikaisen talousneuvonnan saatavuuteen. Lisäksi hankkeessa tehdään vaikuttamistoimintaa. Hankkeen kohderyhmät ovat itsenäistymässä olevat nuoret ja työelämästä eläkkeelle siirtymässä olevat henkilöt. Hankkeen kokeiluja toteutetaan Etelä-Karjalan, Keski- ja Etelä-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Kymenlaakson, Lounais-Suomen, Pirkanmaan ja Pohjois-Karjalan Martoissa. Toimintaa rahoittaa sosiaali- ja terveysministeriö Veikkauksen tuotolla.

VeNyvä

Martat ovat mukana Yhden Vanhemman Perheiden Liiton hankkeessa, jossa tuetaan nuoria ja heidän vanhempiaan eron jälkeen vertaisuuteen perustuvan vapaa-ajan- ja harrastustoiminnan avulla. Toimintaa suunnataan 12-17-vuotiaille nuorille, joiden vanhemman ovat eronneet. Toiminnassa ovat mukana Kainuun, Lounais-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan ja Uudenmaan Martat. Piirit toteuttavat Elastic Chef ja Elastic Family -ruokakursseja nuorille ja perheille sekä Pop up-ruokapa-joja. Toimintaa rahoittaa sosiaali- ja terveysministeriö Veikkauksen tuotolla.

VieKas Life

Suomen Luonnonsuojeluliiton hallinnoimassa VieKas Life-vieraslajihankkeessa (2018-2023) lisätään tietoa vieraslajien merkityksestä ja leviämistavoista, aktivoidaan kansalaisia keräämään tietoa ja ilmoittamaan vieraslajien kasvupaikoista sekä torjutaan jättiputkea, jättipalsamia ja keltamajavan-kaalia. Hankkeen aikana koulutetaan vapaaehtoisarttoja, jotka vievät jakavat tietoa sekä innostavat arttoja havainnoimaan ja ilmoittamaan vieraslajikasvustoista sekä osallistumaan vieraslajien torjuntatalkoisiin. Suurelle yleisölle järjestetään luentoja ja webinaareja. Hankkeen rahoittaa EU Invasive LIFE.

Vilppu

Vilppu-hankkeen tavoitteena on ikääntyvien kotona asumisen ja lapsiperheiden arjenhallinnan tukeminen, sekä yksinäisyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen. Hankkeessa kehitetään valtakunnallinen vapaaehtoistoiminnan malli, johon sisältyy koulutuksia, kirjallista materiaalia ja vapaaehtoistoiminnan johtamisen tapa. Hankkeen vapaaehtoiset ohjaavat voimaannuttavaa ryhmätoimintaa

ikäntyville ja lapsiperheille. Hankkeessa on mukana 12 marttapiiriä. Toimintaa rahoittaa sosiaali- ja terveysministeriö Veikkauksen tuotolla.

Innostavaa ja kiinnostavaa marttatoimintaa

Marttajärjestön voima on jäsenissä, yhdistyksissä ja toimintaryhmissä. Järjestötoiminnan kehittämisen tavoitteena on innostava ja kiinnostava marttatoiminta, johon halutaan tulla ja jossa halutaan olla mukana. Haluamme saada nykyistä suuremman joukon toimimaan marttojen tavoitteiden ja arvojen mukaisesti sekä ilmastokestävyyden ja kohtuullisuuden puolesta. Marttojen mahdollistamat kohtaamiset edistävät toimintaa ilmaston rajojen ja kohtuullisuuden puolesta. Martat tekevät hyvää minulle, meille, lähiyhteisölleen ja maailmalle.

Tavoitteet

- Marttajärjestön jäsenyys koetaan kiinnostavaksi. Mukaan tulee enemmän uusia jäseniä, kuin mitä järjestöstä erotaan.
- Yhdistyksillä on hyvät edellytykset toimia.
- Marttailu mahdollistaa erilaisia, vaikuttavia ja sisältölähtöisiä kohtaamisia.
- Valtakunnalliset tapahtumat innostavat marttayhdistyksiä järjestämään tapahtumia.
- Martoissa on kiinnostavia tapoja toimia vapaaehtoisena ja järjestö tarjoaa uudenlaisia vapaaehtoistoiminnan paikkoja.

Toimenpiteet

- Tuemme marttapiirien ja yhdistysten toimintaa tekemällä valmiin toimintasuunnitelmapohjan, joissa näkyvät vuoden keskeiset toiminnot ja painopisteet. Toiminnansuunnittelulla vahvistetaan järjestön yhteisten teemojen ja tapahtumien valtakunnallista toteutumista.
- Yhdistysten hallituksen jäsenille järjestetään koulutusta ja heille on tarjolla ajantasaisia materiaaleja.
- Marttaliitto tuottaa marttailtamalleja ja ideoita vuoden keskeisimmistä teemoista ja tukee niillä kiinnostavan yhdistystoiminnan tekemistä.
- Vuoden suurimmat valtakunnalliset tapahtumat ovat Maailman suurin marttailta ystäville, Marttailuviikko on energiansäästöviikko, Valtakunnallinen kässäkahvilapäivä ja Lokakuu on puurokuu.
- Marttojen superkuu järjestetään 2-3 marttapiirissä eri puolilla Suomea.
- Vapaaehtoisia koulutetaan ja heille on tarjolla kiinnostavia tehtäviä. Vapaaehtoisten koulutusta kehitetään. Sisältövapaaehtoisille eli ruoka-, puutarha-, sieni-, käsityö-, kansainvälisille ja vertaismartoille tehdään kiinnostavia ja uuden oppimisen mahdollistavia sisältöjä. Järjestön vapaaehtoisten joukko kasvaa ympäristö- ja talousmartoilla.
- Lähimartat toimivat Vilppu-hankkeessa lapsiperheiden ja ikäihmisten tukena ja hyvinvointia edistäen eri puolilla Suomea. Toiminta on voimaannuttavaa, yhteisöllistä ja osallistavaa ja tarjoaa mielekkäitä vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia martoille ja muille vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneille. Piirit ja yhdistykset järjestävät huhtikuussa Vilppu-tapahtumia ikääntyville.
- Tuemme yhdistysten jäsenhankintaa innostavilla materiaaleilla.
- Järjestöviestintä levittää toimivia käytänteitä ja onnistumisia.
- Marttayhdistykset ottavat uudet säännöt käyttöön. Marttaliitto tukee yhdistysten sääntöuudistusten läpivientä.
- Vuonna 2019 toteutettavan jäsen- ja yhdistyskyselyn tuloksia hyödynnetään kehittämisessä ja toiminnassa vastataan niissä nousseisiin tarpeisiin.

MAAILMAN SUURIN MARTTAILTA YSTÄVILLE 13.2.

Marttayhdistysten vuoden suurin tapahtuma on Maailman suurin marttailta ystäville. Järjestyksessään toinen Maailman suurin marttailta kutsuu martat koolle yhdessä ystäviensä kanssa.

Tavoitteet

- *Maailman suurimpaan marttailtaan ystäville osallistuu 60 % marttayhdistyksistä ja mahdollisimman paljon marttoja sekä heidän ystäviään.*
- *Tapahtumat innostavat uusia ihmisiä mukaan marttoihin.*
- *Tapahtumien yhteydessä martat ja ystävä tapahtumat näkyvät mediassa.*

Toimenpiteet

- *Kutsumme kaikki yhdistyksemme mukaan Maailman suurimman marttailan toteutukseen. Martat kokoontuvat samana päivänä eri puolilla Suomea.*
- *Marttaliitto tuottaa Maailman suurimman marttailtan materiaalin, jossa on yhteisen ohjelman toteutukseen tarvittavat toimintaohjeet, video- tai muuta materiaalia, tarjoiluehdotus sekä vinkkejä illan järjestämiseen. Jokainen marttayhdistys voi muokata marttailasta itselleen sopivan.*
- *Maailman suurimman marttailan voi myös järjestää yhdessä jonkin toisen tai useamman marttayhdistyksen kanssa.*

VALTAKUNNALLINEN KÄSSÄKAHVILAPÄIVÄ 27.8.

Marttojen käsityötoiminnassa tehdään ja opitaan yhdessä. Valtakunnallinen kässäkahvilapäivä kutsuu kässämarttaryhmät ja marttayhdistykset järjestämään kässäkahviloita samana päivänä eri puolilla Suomea. Käsityötoiminta innostaa harrastamaan käsitöitä yhdessä ja elvyttää käsillä tekemisen taitoa.

Tavoitteet

- *Valtakunnallisena kässäkahvilapäivänä järjestetään vähintään 50 tapahtumaa.*
- *Kässäkahvilat innostavat uusia ihmisiä käsitöiden ja marttailun pariin.*
- *Tapahtumien yhteydessä marttojen käsityötoiminta näkyy mediassa.*

Toimenpiteet

- *Kässämarttaryhmät, marttapiirit ja marttayhdistykset järjestävät kässäkahviloita tapahtumapäivänä eri puolilla Suomea.*
- *Kässäkahvila voi olla kaikille avoin, yhdistyksen sisäinen tai useamman yhdistyksen yhdessä järjestämä tapahtuma.*
- *Marttaliitto tuottaa kässäkahvilaan yhteisen materiaalin ja toimintaideoita.*

Kehitysyhteistyö täyttää 40 vuotta

Marttaliiton ensimmäinen kehitysyhteistyöhanke, Äiti ja lapsi Keniassa, käynnistyi vuonna 1980. Kehitysyhteistyöhankkeiden 40-vuotisjuhlavuosi on viestinnällinen ja marttoja aktivoiva. Hankkeet Etiopiassa, Malawissa ja Kamerunissa jatkuvat.

Tavoitteet

- Kehitysyhteistyö voimaannuttaa köyhiä tyttöjä ja naisia ja tarjoaa heille konkreettisia osallistumisen ja toimeentulon mahdollisuuksia.
- Yhä useampi martta tuntee liiton kehitysyhteistyön ja haluaa tukea sitä.
- Afrikan hankekohteeseen toteutettu jäsenmatka lisää kiinnostusta kehitysyhteistyöhön ja sitouttaa osanottajat toimimaan aktiivisesti kansainvälisen toiminnan viestinnässä ja varainhankinnassa omien piiriensä alueella.

Toimenpiteet

- Kehitysyhteistyön historiasta ja nykypäivästä tehdään marttaillan aineisto, jonka avulla illan voi toteuttaa kansainvälisen martan tuella tai itsenäisesti.
- Keräyskampanja toteutetaan sosiaalisessa mediassa ja varmistetaan mahdollisuus maksaa vapaaehtoinen kehitysyhteistyömaksu jäsenmaksun yhteydessä myös vuoden 2020 aikana.
- Uusia yhteistyökumppanuuksia kartoitetaan.
- Järjestetään tutustumismatka Marttaliiton kehitysyhteistyökohteeseen. Lähtijät valmennetaan ja matka hyödynnetään viestinnässä. Matkan osallistujat sitoutetaan marttajärjestön kansainvälisen toiminnan ja erityisesti kehitysyhteistyön tukijoiksi.

LOKAKUU ON PUUROKUU

Lokakuussa marttayhdistykset kampanjoivat Etiopian, Kamerunin ja Malawin tyttöjen ja naisten puolesta keittämällä puuroja ja lahjoittamalla puuron myyntituoton Afrikan hankkeille.

Tavoitteet

- *Lisätä tietoa Marttojen kehitysyhteistyöstä ja sen tuloksista yhdistyksissä ja suuren yleisön parissa.*
- *Koota hankkeiden omarahoitusta työn jatkuvuuden varmistamiseksi.*

Toimenpiteet

- *Marttaliitto tekee yhdistyksille materiaalia ja toimintamallin Puurokuumarttaillan tai avoimen tilaisuuden toteuttamiseksi.*
- *Piirit ja yhdistykset toteuttavat viikon aikana Puurokuu-tapahtumia esimerkiksi kauppakeskuksissa, seurakunnissa, kirjastoissa ja marttailloissa.*

Viestintä tukee neuvonnan teemoja, luo marttoihin me-henkeä ja mahdollistaa kohtaamisia

Marttajärjestö on vahva ja luotettu yhteiskunnallinen mielipidevaikuttaja, joka vaikuttaa sekä suuren yleisön että marttojen tietoisuuteen, asenteisiin, arvoihin ja käyttäytymiseen. Viestintämme innostaa marttoja toteuttamaan strategiamme lupauksia ja viemään niitä eteenpäin arjessa. Strategia ohjaa kaikkea marttajärjestön vaikuttamistyötä.

Tavoitteet

- Marttajärjestö säilyttää asemansa johtavana ja luotetuimpana neuvontajärjestönä, arjen asiantuntijana ja näkyvänä yhteiskunnallisena vaikuttajana.
- Viestintämme on ketterää, näkyvää ja oikea-aikaista. Teknologia tukee viestintää ja mahdollistaa sen, että tavoitamme aiempaa paremmin myös ne, jotka eivät ole jäseniä.
- Viestintä Marttaliiton, -piirien ja -yhdistysten välillä on selkeää, mikä mahdollistaa entistä linjakkaamman ulkoisen viestinnän.
- Uuden strategian lupaukset näkyvät keskeisesti sekä sisäisessä että ulkoisessa viestinnässä.
- Viestinnällinen yhteistyö muiden neuvontajärjestöjen ja yhteistyökumppaneiden kanssa on joustavaa ja hyödyllistä.

Toimenpiteet

- Toteutamme piireille sisäisen viestinnän kehittämiseksi viestintäkyselyn.
- Sähköistä viestintäkalenteria pilotoidaan valikoiduissa piireissä.
- Uusi, juhlavuoden ilmeeseen pohjautuva ilme jalkautetaan koko järjestöön.
- Marttojen brändikirjaa tarkastellaan uuden strategian ja ilmeen pohjalta.
- Marttaliiton kriisiviestintäsuunnitelma päivitetään.
- Martat-lehdessä jaetaan käytännön ideoita uuden strategian toteuttamiseen.
- Toteutamme Martat-lehden lukijatutkimuksen, jota hyödynnetään lehden uudistamisessa.
- Käynnistämme Martat-lehden uudistuksen.
- Osallistumme SuomiTänään tutkimukseen.
- Otamme kantaa ja toimimme aktiivisesti strategisten tavoitteidemme kannalta merkittävässä työryhmissä marttajärjestön vaikuttamistavoitteiden edistämiseksi.

Koulutus- ja opintotoiminta kehittyy ja kehittää

Koulutus- ja opintotoiminta vahvistaa sujuvaa arkea ja mahdollistaa elinikäisen oppimisen. Tehtävämme on opettaa taitoja ja tarjota tietoa. Ilmastonmuutos ja sään ääri-ilmiöiden kaltaiset asiat nousevat koulutuksissamme entistä vahvemmin esille. Koulutuspalvelujen keskiöön asettuvia teemoja ovat resurssiviisaus sekä kotivara ja varautuminen. Tietyt asiat eivät muutu: sujuva arki, riittävän ravitseva ruoka, ympäristöstä huolehtiminen ja taloudellisuus ovat edelleenkin koulutustoiminnan kantavia teemoja. Marttaopinnoissa yhdessä tekeminen ja opiskelu on hauskaa ja samalla oppii uutta. Koulutus- ja opintotoiminnan kehittäminen on alkanut.

Tavoitteet

- Opintotoiminta mahdollistaa elinikäisen oppimisen.
- Henkilöstökoulutus ja -valmennus kehittää ja vahvistaa toimintaamme.
- Koulutustoiminta vahvistaa arjen tietoja ja taitoja sekä sujuvaa arkea.
- Koulutustoimintamme on tunnettua, arvostettua ja osaamisperusteista.
- Opintotoiminta on käyttäjälähtöistä.
- Verkko-opinnot mahdollistavat joustavan ja valinnan vapautta lisäävän etäopiskelun.

Toimenpiteet

- Koulutus- ja opintotoimintaa kehitetään vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa kehitetään henkilöstön koulutusta ja vahvistetaan heidän osaamistaan sekä kehitetään marttaopintoja.
- Henkilöstön osaamista vahvistetaan uudella valmentavilla koulutusmenetelmillä.
- Verkko-opintoja ja digitaalisia koulutussisältöjä lisätään vaiheittain.
- Asiantuntijat ja asiakkaat osallistetaan osaksi opintotoiminnan suunnitteluprosessia.

Henkilöstö on marttajärjestön voimavara

Haluamme marttajärjestön olevan arvostettu työpaikka, jossa osaava ja motivoitunut ammattihenkilöstö tekee työtä hyvässä yhteistyössä luottamushenkilöiden ja muiden vapaaehtoisten toimijoiden kanssa. Uuden strategiakauden tavoitteiden toteutuminen edellyttää henkilöstön osaamisen ja asiantuntemuksen lisäämistä neuvontatoiminnan sisällöistä ja palvelujen tuottamisesta sekä hankeosaamisen vahvistamista.

Tavoitteet

- Marttajärjestö on vastuullinen, oikeudenmukainen, erilaiset elämäntilanteet ja ikäjohtamisen huomioon ottava työnantaja.
- Pidämme huolta henkilöstön työhyvinvoinnista ja työterveydestä.
- Työntekijämme ovat omien vastualueittensa korkeatasoisia asiantuntijoita.
- Marttajärjestön asiantuntijat hallitsevat toiminnan eri osa-alueisiin vaikuttavat kestävän kehityksen vaatimukset ja osaavat soveltaa osaamistaan neuvonnassa.
- Hanketoiminnasta vastaavat henkilöt kykenevät hakemaan ja toteuttamaan hankkeita eri rahoittajien sisällölliset ja taloudelliset vaatimukset täyttäen.

Toimenpiteet

- Toimenkuvat sekä toimi- ja päätösvaltuudet ovat selkeät.
- Henkilöstön osaamista vahvistetaan sekä järjestön sisäisellä että ulkopuolisella koulutuksella erityisesti kestävän kehityksen ja hankeosaamisen sekä palveluiden johtamisen ja tuottamisen osalta.
- Työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia mitataan säännöllisesti.

HANKETOIMINNAN EDELLYTYSTEN PARANTAMINEN

Tuemme tehokkaalla neuvonnalla ja palvelutoiminnalla niitä, jotka erityisesti tarvitsevat tukea ja vähennämme yhteiskunnan eriarvoistumista. *Toiminnan laajentaminen ja erityisen tuen tarpeessa oleviin kohderyhmien neuvonta edellyttävät ulkopuolisen rahoituksen määrän lisäämistä.*

Tavoitteet

- *Hanketoiminnan koordinaatio järjestössä sekä hyvien toimintamallien ja käytäntöjen levittäminen toimii.*
- *Yhteistyö strategisten kumppaniemme kanssa lisääntyy.*
- *Hankehallinnon tekniset edellytykset vastaavat toiminnan tehokkuuden ja rahoittajien asettamia vaatimuksia.*

Toimenpiteet

- *Merkittävät uudet hankehakemukset ja hanketyönjako sovitaan liiton ja piirien kesken.*
- *Hankemateriaalit ja -kokemukset jaetaan piirien ja liiton yhteiseen käyttöön.*
- *Taloushallinnon ja hankehallinnon järjestelmien mahdolliset valtakunnalliset kehittämistarpeet ja rahoitusmahdollisuudet selvitetään.*

Talous mahdollistaa toiminnan

Järjestön toimintaedellytykset turvataan pitämällä talous tasapainossa pitkäjänteisesti siten, että toimintakulut eivät ylitä tuottojen määrää. Tuottojen määrää pyritään kasvattamaan, jotta toiminnan määrää ja laatua voidaan lisätä.

Tavoitteet

- Järjestön talous on tasapainossa.
- Järjestön hanketuottojen määrää lisätään.
- Toiminnan kustannustehokkuutta parannetaan.

Toimenpiteet

- Marttaliitolle laaditaan tasapainoinen talousarvio, jonka toteutumista varmistetaan kurinalaisella talouden hoidolla.
- Kirjanpito on ajantasaista ja tilinpäätökset moitteettomia.
- Taloudesta raportoidaan sovitulla jaksotuksella.
- Ulkopuolisen hankerahoituksen määrää kasvatetaan.
- Kurssitoiminnan määrää kasvatetaan.
- Palvelujen tuotteistamista jatketaan ja palvelujen tarjontaa lisätään.

Ydinmittarit

Marttaliiton toimintaa ja strategian toteutumista mitataan strategiamittareilla. Vuoden 2020 toiminnalle on määritelty ydinmittarit. Lisäksi järjestöllä on toimintokohtaisia mittareita. Kohdennettua toimintaa mitataan erillisillä mittareilla.

Vuoden 2020 ydinmittarit ovat:

- Jäsenmäärän lasku taittuu. Tavoitetaso: Jäsenmäärä pysyy samana kuin 2019.
- Vapaaehtoistoiminnan tunnit. Tavoitetaso: Vapaaehtoistoiminnan tuntien määrä kasvaa 5 %.
- Neuvontaan osallistuvien määrä. Tavoitetaso: 100 000 osallistumista.
- Neuvonnan koettu hyödyllisyys. Neuvonta lisää arjen taitoja sekä terveellisiä ja kestäviä valintoja ja käyttäytymistä. Osallistujapalaute. Tavoitetaso 4/5
- Osaamisen tunnistamiseen liittyvät suoritukset. Tavoitetaso: Tehtyjen suoritusten määrä kasvaa.
- Martat.fi-verkkosivuvierailut. Tavoitetaso: 10 miljoonaa katselukertaa.
- Martat.fi-sivujen Marttakoulun -verkkosivuvierailut. Tavoitetaso: 6 miljoonaa katselukertaa.
- Sosiaalisen median kanavien tavoitavuus. Tavoitetaso: 12 miljoonaa katselukertaa.
- Sosiaalisen median kanavien yleisö. Tavoitetaso: 120 000.
- Painetun median mediaosumat. Tavoitetaso: 10 % kasvu.
- Martat-lehden lukijatutkimus. Tavoitetaso: Vähintään 90 % pitää lehteä hyödyllisenä.
- Martat on Taloustutkimuksen SuomiTänään-tutkimuksen perusteella johtava neuvontajärjestö.
- Kansainvälisen toiminnan keräystuoton kasvu.

Tapahtumakalenteri

13.2.	Maailman suurin marttailta ystäville
Huhtikuu	Vilppu-tapahtumat ikääntyville ja lapsiperheille
24.4.	Vuosikokousseminaari
25.4.	Marttaliiton vuosikokous
Toukokuu	Maailman kylässä -festivaali Pride-viikko
26.7.	Martan päivä
27.8.	Valtakunnallinen kässäkahvilapäivä
29.8.	Valtakunnallinen sienipäivä
30.8.-6.9.	Sieniviikko
5.-11.10.	Marttailuviikko on energiansäästöviikko
Lokakuu	Lokakuu on puurokuu
Marraskuu	Suomen kädentaidot -messut Tampereella